

# Pædagogisk læreplan for 7 Springerens 2021-2022

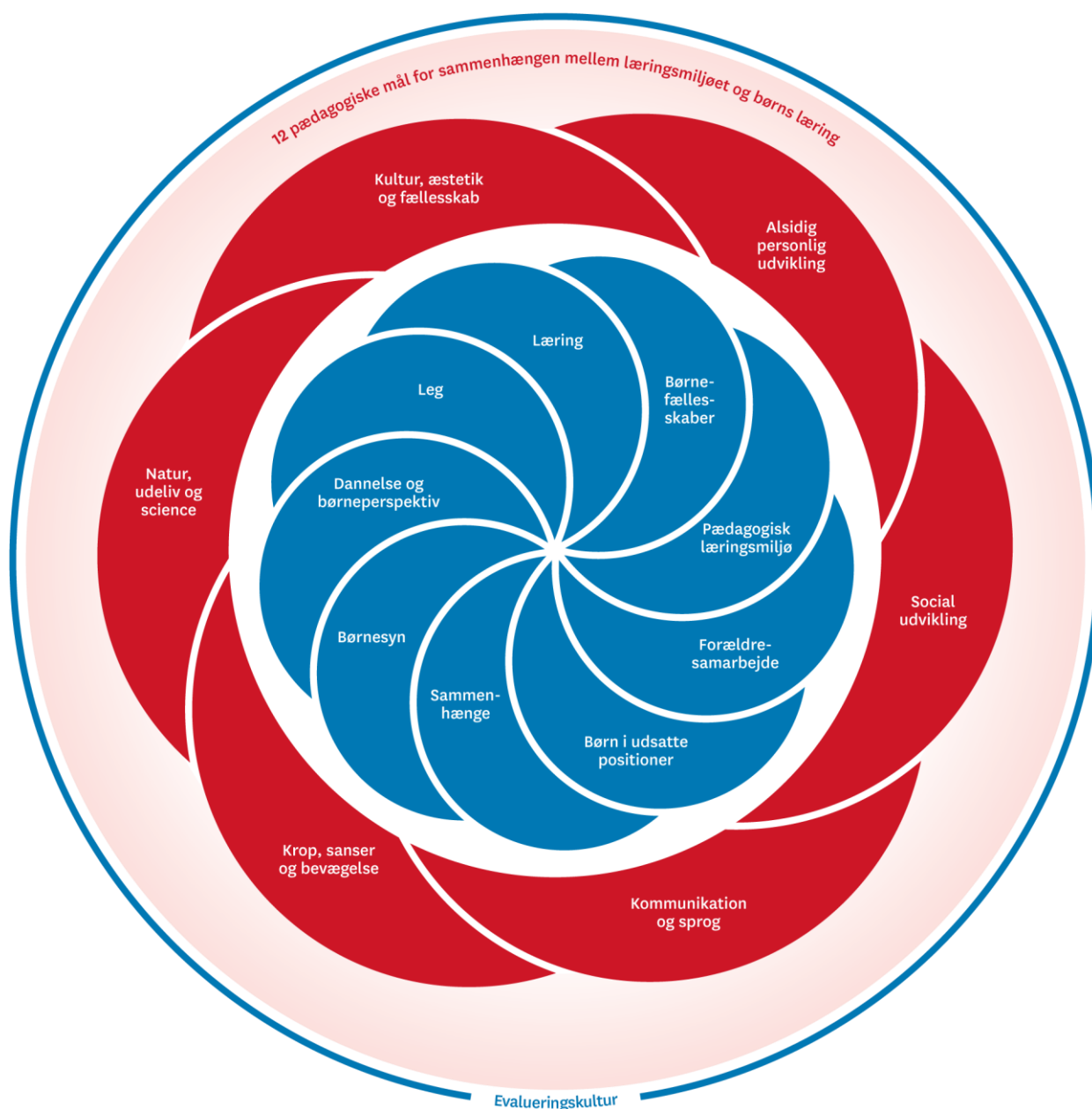


**Kapelvej 7A  
Ryttergården**



1. Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

# Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan



Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er udfoldet i

publikationen [\*Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold\*](#). Publikationen samler og formidler alle relevante krav til arbejdet med den pædagogiske læreplan og er dermed en forudsætning for at udarbejde den pædagogiske læreplan. Derfor henvises der gennem skabelonen løbende til publikationen. På sidste side i skabelonen er der yderligere information om relevante inspirationsmaterialer.

---

# Hvem er vi?

---

7 Springerer er en kommunal institution med 66 børn i alderen fra 0-6 år fordelt på 4 stuer:

2 vuggestuegrupper med 12 børn i alderen 0-3 år.

2 børnehavegrupper med 21 børn på hver stue i alderen 3-6 år. Børnehavegrupperne er delvis udflytterbørnehave, så grupperne er skiftevis 14 dage på Kapelvej og 14 dage i Ryttergården.

Institutionens hjemme adresse er Kapelvej 7A 2200 Nørrebro

I begge institutioner har hver stue 2 grupperum. På Kapelvej bruges desuden møderum, personalestue mm til at danne mindre grupper med børnene.

Institutionen ligger i stuen, så alle grupper har let adgang til legepladsen, vuggestuegrupperne har direkte adgang til legepladsen. Legepladsen har mange buske træer og er indrettet med lege steder til børnenes forskellige behov for udfoldelse og til deres alder. Der er områder, hvor børnene kan løbe, cykle lege fælleslege. Rolige områder med eks. hængekøjer hvor børnene kan lege. Sandkassen hvor de mindste også kan sidde beskyttet. Legepladsen har udgang til boldbane og en anden legeplads. På den anden side af vejen ligger Assistens kirkegård. I nærheden ligger dyrelegepladsen i "de Gamles by" andre legepladser, søerne, biblioteket,

Udflytterbørnehaven, Ryttergården, ligger ved siden af Klampenborg station i gåafstand mellem Dyrehaven og Bellevue strandpark. Her er der en mindre legeplads med sandkasse, legekøkken, urtehave, balanceklodser.

Vi har i Dyrehaven mange hyggelige områder, hvor vi eks slå os ned en hel dag, børnene har mange udfoldelsesmuligheder, klatre i træer, finde mange planter og smådyr. Der er masser af plads til de store udfoldelse men også de mere rolige lege. Børnene trives rigtig godt med al den plads.

## 7 Springerer værdier

*Nærvær, omsorg, empati, tryghed*

**Nærvær, omsorg, empati, tryghed** er vores fundament for det daglige arbejde. Fra det første møde i 7 Springerer er det vigtigt, at vi skaber den størst mulige tryghed for barnet.

Ved at udvise omsorg og empati kan vi skabe de optimale rammer for et godt samarbejde, med gensidig respekt og forståelse. Det er vigtigt for os at høre, hvis der noget ved vores arbejde, som undrer Jer. Vi ønsker at blive bedre til at udtrykke hvad vi står for og ser det som en hjælp når nye forældre kommer og stiller spørgsmål ved vores praksis.

En af de måder vi arbejder med **nærvær og omsorg** er at dele børnene op i mindre grupper, ved leg, aktiviteter, frokost, garderobe mm. Grupperne kan være opdelt efter alder, sprog, lege, temagrupper mm. De børn der skal starte i skole, er i skolegruppe en gang ugentlig enten stuevis eller på tværs af de 2 børnehavegrupper De bliver rystet rigtig godt sammen og får udfordringer, der passer til deres alder. Der arbejdes med at gøre dem "skoleparate" og trygge ved at skulle gå i skole. I den forbindelse besøger vi en skole. Udover forskellige aktiviteter bruger vi samtidig denne tid til iagttagelse for at se om Jeres barn trives – hvem det leger med - hvad det gerne vil – barnets udvikling mm.

I det daglige arbejder vi **inkluderende**, det betyder at alle børn skal være en del af et fællesskab. Vi arbejder på at det enkelte barn udvikler kompetencer og forståelse for at indgå i de daglige fællesskaber på stuen og på tværs af huset. Vi arbejder **anerkendende** med inklusion, og ser hvert barn som et unikum. Vi giver plads til barnets følelser.

I 7 Springerer mener vi at de daglige rutiner for børnene er meget meningsfulde og lærerige og vi støtter dem i at deltage og være selvhjulpne. Vi opfordrer børnene til selv at tage sit tøj af og på, øse mad op, dække bord, rydde op, mm

Alle børn skal have samme muligheder i 7 Springeren, derfor arbejder vi tæt sammen om børnene stuerne imellem.

Vi har fælles mål i forhold til daglig rutiner og overgange (i dagligdagen) med udgangspunkt i pejlemærkerne og med specielt fokus på børn i særlige udsatte positioner. Vi undgår at børnene oplever dagen med mange ventepositioner, men i stedet skaber et spændende og lærerigt miljø i de situationer eks. før frokost eller til det bliver gruppens tur til at komme i garderoben.

---

# Pædagogisk grundlag

---

"Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag."

"Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark."

"De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv."

"Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud."

"Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre."

***Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 14***

## Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

**Børnesyn** Vi arbejder på, at det enkelte barn udvikler kompetencer og forståelse for at indgå i de daglige fællesskaber på stuen og på tværs af huset. Vi arbejder **anerkendende** med inklusion, og ser hvert barn som et unikum.

**Nærvær, omsorg, empati, tryghed** er vores fundament for det daglige arbejde. For der igennem at understøtte det gode børneliv med personale der understøtter børnene i Deres trivsel, Læring og udvikling.

**Leg** Vi respekterer barnet, som det er, og handler ud fra barnets individuelle behov og forskellige følelser. Legen ser vi som helt afgørende for barnets udvikling. Børnene leger, fordi det er sjovt og lærer en masse imens. I legen stimuleres fantasi, indlevelse, kommunikation og samarbejde. Læring sker gennem iagttagelse, efterligning. Vores opgave er at forsøge at inspirere børnene til at udforske omverdenen

Vi giver børnene indtryk, viden og færdigheder, som kan udvikle deres kompetencer yderligere. Vi mener man skal kunne gribe, før man kan begribe. Derfor er det vigtigt, at børnene får mange konkrete førstehåndsoplevelser. Ved at stimulere udefra, får børnene mulighed for, i samspil med omgivelserne, at udvikle sig indeni. Børnene har forskellige læringskanaler med stærke og svage områder. Derfor inddrager vi i vores arbejde alle sanser og søger at involvere hele barnets personlighed. På den måde sikrer at børn på deres stærke områder oplever succes, og vi kan derfra arbejde på at styrke de svage områder.

- **Læring**, Personalet skaber igennem den trygge hverdag rammerne for et inspirerende læringsmiljø. Personalet tager udgangspunkt i den aktuelle børnegruppens behov og ideer. Vi følger barnets spor ved børnenes ytringer at sætte os i barnets sted, og bruger vores teoretiske viden om børns trivsel. Vi er optaget af følge børnene i Deres leg og dermed skaber nye legemuligheder. Vi inddrager børnene i de daglige rutiner, og sikre at det foregår i gode relationer med personalet.
- **Børnefællesskaber**, alle børn skal føle sig vigtige i fællesskabet, igennem daglige iagttagelser af alle børn skaber personalet aktiviteter og grupper, for at sikre at alle børn er del af fællesskabet. hjælpe og støtte børn i at mestre balancen mellem at varetage egne behov og tage hensyn til andres behov
- støtte børnenes initiativer til samspil med andre børn, så alle børn får fællesskabserfaringer
- bidrage til, at alle børn leger med andre børn, oplever at have venner og at være en del af et børnefællesskab
- planlægge og improvisere hverdagen (læringsmiljøet), så børnene får fælles erfaringer, der giver dem fælles oplevelser
- veksle mellem at tage initiativ og sætte i gang og at afvente og være støttende.
- Vi bruger "relations cirklen" til at afdække at alle børn har relationer til både børn og personale.

I et samarbejde med forældrene danner vi ramme om et godt, udviklende og lærerigt børneliv til gavn for alle børn og deres familier. Det gør vi ved sammen med de enkelte forældre giver en gensidig orientering og evt. handleplan for barnet. Vi beskriver til alle forældre hvilke temaer vi arbejder med, så de har mulighed for at støtte op om disse. Vi vejleder forældrene i hvordan de kan støtte op og udforske det enkelte barns interesser

- Børnene bliver mødt af voksne, der viser dem anerkendelse og respekt, og som støtter dem i at indgå i sociale og læringsfremmende fællesskaber.
  - Vi udfordrer alle børn, så de lærer så meget, som de kan. Vi styrker og understøtter barnets læringsforudsætninger og potentialer, så de trives og udvikler sig til livsduelige mennesker.
- 
-

---

## Børn i udsatte positioner

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.”

***Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26***

---

Børn i udsatte positioner er ikke nødvendigvis udsatte hele tiden, men kan i perioder være mere sårbare. Det er derfor vigtigt at samarbejdet med forældrene bygger på tillid og forståelse for barnets situation og at vi gensidig fortæller om barnets trivsel. Ved at opdele børnene i mindre grupper giver det os mulighed for at have en tæt kontakt til det enkelte barn og støtte om dets udfordringer. Vi behandler derfor også børnene forskelligt, det kan eks. være et barn der har brug for ekstra ro i løbet af dagen, som giver barnet mulighed for. Vi iagttager barnets interesser og støtter op om disse. Vi taler hver dag med børnene, om hvilke børn der mangler, så alle børn ved at vi savner dem i fællesskabet. Har et barn brug for i en periode at ekstra brug for støtte, aftaler vi hvilke personale der er sammen med barnet og støtter barnet i dagligdagen. Har et barn eks mange konflikter med de andre børn, skaber vi nogle legerelationer som interesserer barnet og sørger for at barnet får en god status i børnegruppen. En af pædagogerne er udover sit pædagogjob faglig koordinator, og efter aftaler med personalet observerer barnet der er udsat og efterfølgende holder et refleksionsmøde med pædagogen på stuen. Til at understøtte barnets trivsel bruger vi IC3-modellen (Rasmus Alenkaer) Der stiller spørgsmål til barnet under 3 betingelser; Fysiske – Socialt samspil- opgaveløsning

---

---

## Sammenhæng til børnehaveklassen

I Klynge NB A har vi kombinationsstillinger i Fh/Bh, hvor der i hver børnehave er en fritidspædagog tilknyttet, som sammen med børnehavepersonalet arbejder med de store børn 1-2 gange ugentligt af ca. 3 timers varighed. Målet er at skabe en udvikling i retning mod at blive så klar til overgangen til fritidshjem og skole

---

**Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen? (Dette spørgsmål gælder kun dagtilbud med børn i den relevante aldersgruppe.)**

”Storegruppen” er børn fra begge børnegrupper. Vores formål er først og fremmest at give børnene nogle gode oplevelser og erfaringer med at deltage i lege samvær og aktiviteter – oplevelser der skal give barnet tro på sig selv, så de får gode erfaringer med at indgå i nye fællesskaber. Aktiviteterne tilrettelægges ud fra bør-

nenes ønsker og personalets iagttagelser på børnenes trivsel. Aktiviteterne er at styrke børnene i at samarbejde, at alles bidrag til fællesskabet er vigtige. De sidste måneder tager gruppen rundt og besøger de forskellige skoler/fh børnene skal gå på.

---

---

### Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

I nærmiljøet på Kapelvej benytter vi legepladser, biblioteket, dyrelegepladsen i de gamles by, assistentkirkegård, biografen, hvor biblioteket har forskellige filmfremvisninger, offentlige arrangement, dans, musik, tigertræning mm. Besøg på skoler og fritidshjem med "storegruppen". Er der gravearbejde i nærheden, tager vi vuggestuebørnene med hen og kikker og taler om de store maskiner.

I udflytterinstitutionen benytter vi skoven, stranden, havnen. Her bliver der samlet mange naturmaterialer, der bruges i de pædagogiske aktiviteter.

## Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

"Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal indtages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed."

### Psykisk læringsmiljø

Alle børn skal opleve at være en del af et fællesskab. Vi møder børnene med åbenhed og respekt for deres personlighed. Vi er lydhøre og giver plads til børnenes meninger. Vi inddrager børnene i beslutninger. Vi har et tæt samarbejde med forældrene med en daglig dialog om barnets opvækst udvikling og trivsel.

# De seks læreplanstemaer

## Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

*Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37*

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

## Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Alsidig personlig udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

## Social udvikling

"Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m."

***Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39***

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

### Barnets personlige kompetence



Handler om udvikle selvværd, Det handler om selvforståelse, fantasi, motivation, grænsesætning og at kunne forstå og udtrykke følelser.

#### **I vuggestuen omsættes dette i praksis ved**

At møde børnene med en positiv indstilling, da det er opbyggende for selvværd og motivation.

- at prioritere legen og som voksen deltager aktivt og motiverende heri. Som når der leges med klodser, og legen udvikler sig med brug af sprog, når der sættes ord på farver og former
- at respektere børnenes individuelle behov, som vi fx gør det, når en voksen er med i en leg, og en anden tager sig af dem der ikke har lyst til at deltage
- at give plads til børnenes fantasi, som fx når nogle børn på en tur på kirkegården leger de kører i bus under et træ, eller finder en spændende gravsten med dyremotiver, der inspirerer børnene til at lege elefanter, løver eller andre dyr
- at støtte op om hvert enkelt barns grænser i forhold til egne behov og ønsker, som fx når børnene siger fra overfor hinanden er det i orden, nogle gange ikke at ville lege med et andet barn.

### **I børnehaven omsættes dette i praksis ved**

At give hvert enkelt barn følelsen af at være værdsat ved at vise, vi kan lide dem som de er, og at vi tager det, de siger alvorligt ved at fortælle at alle er gode til noget, og at det ikke behøver være det samme vi kan

- at møde børnene med anerkendelse, som ved at rose et barn for en handling (at trøste en kammerat, eller udstille et produkt eller en tegning)...
- at støtte børnene i etablering af venskaber, vi laver aktiviteter med børn der leger sammen, men vi sætter også børnene sammen i andre grupper, så de får øje på 'nye' kammerater, som måske er mindre synlige...
- at hjælpe børnene med at sætte ord på positive og negative følelser, som når fx to børn vil cykle på samme cykel, eller en ikke må være med i en leg...
- at give børnene kendskab til egen og andres traditioner og livsvilkår, som når vi snakker om, fejrer og laver ting til fastelavn, og påske, laver emne om Nørrebro...
- at fortælle eventyr, historier eller digte historier med børnene
- at hjælpe børnene til at acceptere alle følelser som legale, men at det ikke må betyde, at andre krænkes, dvs. vi accepterer børn bliver vrede, men ikke at de slår, sparker, bider kammerater.

## **Barnets sociale kompetence**

Handler om etablering af fællesskaber, empati, at kunne føle og udtrykke følelser, at have respekt for andre og kende de demokratiske spilleregler.

Som beskrevet i pædagogisk perspektivplan – færdes børnene dagligt i både hjem og institution og skal kunne håndtere de to verdens sociale betingelser og krav. Nogle ting kan bedst tilgodeses derhjemme, hvor barnet er i centrum. Andre ting understøttes bedst i institutionen, hvor børnene er i en gruppe af børn, de ikke er i familie med.

### **I vuggestuen omsættes dette i praksis ved**

At skabe mulighed for at børnene udvikler venskaber, fx ved at være opmærksom på, hvilke børn, der søger hinanden at støtte op om og arbejde ud fra dette. Eksempelvis ved at sætte disse børn til at lave ting sammen fx bage eller lege.

- at lære børnene at have respekt og forståelse for andres behov, som når vi fx viser dem, at de må vente på, det bliver deres tur, eller lærer dem forståelse for andre ting.

### **I børnehaven omsættes dette i praksis ved**

At skabe mulighed for at børnene etablerer kontakt til andre børn og voksne, som når vi leger fælles lege, eller arbejder i grupper eller etablerer grupper på tværs af stuerne

- at støtte børnene i at fastholde og uddybe sociale relationer, som når vi opfordrer forældre til at lade børnene lege sammen hjemme også, eller laver aktiviteter med udgangspunkt i børnenes egne venner/legegrupper
- at lære børnene at samarbejde, tage hensyn og give plads til kammerater, som når vi lærer børnene at slås uden nogen kommer til skade, eller at sige undskyld og trøste en kammerat...
- at gribe ind, når vi ser den gensidige respekt mangler, og børnene ikke overholder de demokratiske spilleregler eller overskrider hinandens grænser
- at lære børnene at se en sag fra flere sider, som når vi arbejder med Trin for Trin, hvor børnene via fotos lærer at forholde sig til forskellige sociale situationer og reagerer på 'mig' og 'de andre'

## **Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?**

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Social udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer

## Kommunikation og sprog

"Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn."

***Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41***

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til at
    1. børnene kan forstå sig selv, hinanden og Deres omverden, tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.
      - At fortælle og læse eventyr og Historier.
      - At synge og sige rim og remser i forskellige sammenhænge.
      - - At snakke med børnene- på tomandshånd og i små grupper som store grupper – om det vi ser og oplever.
- I vuggestuen omsættes det i praksis ved:
- At støtte børnene i Ders sproglige udvikling ved at sætte ord og begreber på alle handlinger, som foeks. At sige: Jeg mælk i den røde kop, eller ved at underbygge ordenes betydning med fagter, når vi synger.
- At arbejde i mindre grupper, hvor det enkelte barn i højere grad får mulighed for at udtrykke sig og blive set, hørt og forstået.
  - At tilpasse vores sprogbrug det enkelte barns niveau og udvikling og ved at bruge korte, præcise sætninger.
  - At bruge enkelte få babytegn.
  - At læse og fortælle eventyr og historier.

synge/sige rim og remser.

- At vise dem skriftsproget, eks barnets eget navn forskellige steder.

I børnehaven omsættes det i praksis ved:

- At lege Kims – sang-og gættelege.
- At dele børnene i mindre grupper, at tale med børnene på tomandshånd.

- At give tid til leg, hvor børnene ofte bruger meget sprog, i forhold til at lave aftaler om legens indhold.
- At synge/sige rim og remser.
- At lade de større børn selv digte historier, som personalet skriver ned.
- At personalet er optaget af det børnene fortæller og spørge ind til det.
- At børnene lytter til forskellige lyde og sprog.
- At vise dem skriftsproget
- At lade børnene holde taler.
- At tale og undersøge alt det vi finder i naturen.
- At arbejde med temaer hvor børnene får mulighed for at lære nye begreber.
- At lave særlige sprogaktiviteter, for de børn med særlige sprogudfordringer.

## Krop, sanser og bevægelse

”Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relations dannelse udgår fra kroppen”.

***Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43***

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser. Handler om sundhed/ernæring, fysisk aktivitet, beherskelse af fin- og grovmotorik, samt kropskendskab.

### **I vuggestuen omsættes dette i praksis ved**

At give børnene mulighed for forskellige fysiske udfoldelser – inde og ude, som når vi fx lader børnene spille bold i vores gang, eller lader dem hoppe i puder og hoppe ned fra stole og vindueskarme. Eller når vi planlægger forskellige udendørsaktiviteter og bryder hverdagen med fx ture til strand eller skov, så børnene får stimuleret alle sanser

2. at opfordre børnene til at cykle, spille bold, balancere, gynge og klatre
3. at servere varieret og økologisk mad
4. at motivere og støtte børnene i at være selvhjulpne, som når de fx selv hælder vand op og øser mad op på deres tallerkner

### **I børnehaven omsættes dette i praksis ved**

At lave aktiviteter, hvor alle sanser inddrages som fx når vi i skoven ser, lytter, mærker, lugter til træerne, eller når vi laver 'blindsmagning', 'føleleg' osv

5. at lave mad med børnene og snakke om, hvad der er sundt/usundt

6. at give børnene mulighed for forskellige fysiske udfoldelser, som vi især tilgodeser med udflytterdelen, der udendørs byder på masser af udfordrende motoriske aktiviteter i skov og ved strand, og indendørs med madrasser, puder, tæpper til hop, spring, hulebyggeri mv.
- På Kapelvej er der andre muligheder på legepladsen med klatretræer, cykler, gynger, hængekøje mv. og inde med hulebyggeri, gymnastik/rytmik, træværksted og finmotoriske aktiviteter med perler, tegning, maleri mv.
7. at lade børnene have 'slåskampe' og 'tumblelege', hvor de kan lære signaler og regler og at sige til og fra
8. ved i perioder at arbejde med emner som 'kroppen', 'sundt/usundt' mv.
9. at inddrage og lære børnene at klare praktiske ting selv, som fx af- og påklædning, toiletbesøg, borddækning, oprydning
10. at give børn, der har motoriske problemer, en hjælpende hånd eller få en kammerat til at vise, hvordan man gør, fx kravle i et træ...
11. at løbe med børnene, lege fangeleg mv.
12. at opfordre børnene til at bruge forhåndenværende materialer til fx hulebyggeri
13. lser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

### Barnets musiske kompetence



Handler om rytmik/rytmesans, kendskab til forskellig musik, fornemmelse for lyder, sprog og stemninger. Og om at udvikle sin fantasi og kunne udtrykke sig gennem tegning, maling, syning, værksted, naturmaterialer, klippe/klistre mm.

#### I vuggestuen omsættes dette i praksis ved

At synge masser af sange med børnene, som vi fx gør det spontant, eller i vores fredagssang

14. at lave sanglege og rytmik med børnene

15. at være opmærksomme på børnenes egne sproglege og bygge videre på disse i fællesskab med rim, remser og sange

#### I børnehaven omsættes dette i praksis ved

At synge masser af sange med børnene, som vi fx gør det spontant, eller i vores fredagssang, til samling mv.

16. at give børnene mulighed for at lytte til forskellige musikgenrer, som når vi fx sætter klassisk musik eller jazz på.

17. at gribe situationer/oplevelser og sammen med børnene omsætte dem i sang, drama eller leg, som når vi fx ser en fugl i skoven og synger 'hør den lille stær' eller når kragerne går i gang med børnenes madpakker og vi gør det til en leg, hvor børnene er jægere

18. at bruge sanserne og stoppe op og lytte til naturens spændende lyde, som fx vinden i bladene, fuglekvidder, kronhjortebrøl mv.

19. at lege forskellige former for dramalege, som fx musikalsk historie/sanglege, og i øvrigt motivere og hjælpe børnene til selv at digte historier og sange...

20. at bruge naturens materialer, som når vi fx laver rytmeinstrumenter, fløjter og våben af skovens grene, eller samler sammen og bygger huler, laver mosbamser, sivbåde, stiger, skovdukker mv.
21. at vise børnene forskellige anvendelsesmuligheder med saks, papir, stof, garn, ler, maling, som når vi fx klipper gækkebreve, bamser, laver fødselsdags-/afskedsbøger...
22. vi lærer børnene om forskellige slags farver, akrylmaling, vandfarver, fedtfarver... som når vi fx laver malerier, håndaftryk, maler med mudder ude i skoven
23. at gå på udstillinger, museer, hvor vi kigger på andres udtryksformer, eller vi arrangerer vore udstillinger med børnenes egne ting
24. at sikre børnene alsidige tilbud og muligheder for at udtrykke sig, så alle børn kan finde sig en udtryksform, der tilgodeser de individuelle interesser
- 25.

- det enkelte barn i højere grad får mulighed for at udtrykke sig og blive set, hørt og forstået
- at tilpasse vores sprogbrug det enkelte barns niveau og udvikling og ved at bruge korte, præcise sætninger
- at synge og sige rim og remser i forskellige sammenhænge
- at vise der også er et skriftsprog, som når vi kigger i bøger eller lærer børnene at genkende deres eget navn på deres tøjposer og sprogbrug det enkelte barns niveau og udvikling og ved at bruge korte, præcise sætninger
- at fortælle og læse eventyr og historier
- at synge og sige rim og remser i forskellige sammenhænge
- at vise der også er et skriftsprog, som når vi kigger i bøger eller lærer børnene at genkende deres eget navn på deres tøjposer og garderobepladser

## Natur, udeliv og science

"Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur."

***Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45***

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Vi går ud i alt slags vejr, hvilket giver barnet mulighed for at opleve forskellige naturfænomener.

Da 7 Springerens legerum ligger overfor Asisstenskirkegård, er dette, for os, et besøgt udflygtsmål, hvor vi har mulighed for at opleve årstidernes skift og dyrelivet.

Vi inddrager naturen i aktiviteter både uden og indendørs. Eks. samle blade og lave vores egne træer.

På vores dejlige legeplads er vi ude i al slags vejr, vi hopper i vandpytter, kælker og lege med sne om vinteren, Pjasker med vand om sommeren. Vi italesætter årstiderne lytter til lydene. Vi indsamler insekter, læser i naturbøger eller ser en natur film om de naturfænomener i har oplevet. Til foråret planter vi i krukke vander og passer blomsterne. Vi tager på tur til dyrelegepladsen. Børnene samler forskellige bær og laver "mad" af dem. Vi tager til amager og ser på rejer og andet.



I udflytter institutionen har vi skoven og stranden som også benyttes i alt slags vejr. Her er der mange snasemæssige oplevelser, børnene samler indsekter, spiser natur salat og fisker med deres net på stranden. På stuen er der masser af indsamlet naturmaterialer som børnene bruger i Deres kreativer beskæftigelse. Ved de forskellige tradition er bruger børnene ofte deres indsamlede naturmaterialer, julemænd af små træstykker, fastelavnsris af nedfaldsgrene, mm.





## Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Natur, udeliv og science
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

>Her skriver I korte retningsgivende refleksioner og eksempler.<

## Kultur, æstetik og fællesskab

"Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden."

**Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47**

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier. Vi markerer de tilbagevendende danske traditioner, jul fastelavn påske. Vi markeret efteråret mørke tid med en lanternefest.

Gennem dans musik og fortælling lærer vi børnene om andre kulturer og udtryksformer

legen vigtig da den giver børnene muligheder for at bearbejde og lege med forskellige udtryksformer.

I gennem iagttagelser/ følge børnenes spor og medinddragelse fra børnene indretter vi grupperummene, så vi kan understøtte børnenes egne lege.

**Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?**

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kultur, æstetik og fællesskab
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

---

## Evalueringskultur

---

"Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen."

***Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51***

Det er ikke et lovkrav at beskrive dagtilbuddets dokumentations- og evalueringspraksis i den pædagogiske læreplan, men det kan være en fordel i udarbejdelsen af læreplanen at forholde sig til den løbende opfølgning og evaluering af indholdet i læreplanen.

2 gange årligt bliver hvert enkelt barn vurderet igennem "Tobi" efterfølgende udarbejdes der handleplaner, hvis der er behov for dette og vi holder en forældresamtale. Handleplanen bliver løbende taget op og evt. revideret.

Ved samme tid laver alle en relations cirkel på alle børn og som tidligere beskrevet anvender vi IC3-modellen,

Vi benytter os af faglig koordinator til iagttagelse af børn i udsatte positioner og efterfølgende refleksionsmøde. Vi udpeger et fælles læreplanstema, et tema der er behov for i børnegrupperne, et tema vi ønsker at fordybe os i, for at blive klogere på børnenes trivsel. Eller et tema vi synes der trænger til at blive genbesøgt for at sikre at vi hele tiden arbejder ud fra et fælles mål.

Afdelingerne udarbejder en "smittemodel" hvor vi beskriver: sammenhæng, mål, inklusion, tiltag, tegn evaluering udefra det valgte tema. Løbende bliver temaet taget op på stue/personalemøder. På personalemøderne dokumenter vi ved "praksisfortælling".

Vi beskriver temaet, smitten og evalueringen til forældrene.

I dagbøger til forældrene vil vi beskrive dagligdagen med fokus på temaet

De pædagogiske temaer bliver ligeledes drøftet på forældrerådsmøder.



---

---

---



---